

постачальниками агропродукції в Україну є ЄС (Польща, Німеччина, Італія), США, Туреччина.

Україна залишається одним із провідних експортерів аграрної продукції, зокрема зернових, олійних культур та продукції тваринництва. Основними ринками збуту є Європейський Союз, Туреччина, Індія та країни Близького Сходу. Сільське господарство є стратегічною галуззю економіки України, яка відіграє ключову роль у формуванні зовнішньоторговельного балансу. Незважаючи на виклики, пов'язані з війною, економічними коливаннями та змінами у світовій торгівлі, аграрний сектор України зберігає стабільні позиції на міжнародних ринках.

Література:

1. Державна служба статистики України.
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.01.2025).
2. Kalina, I., Shkolenko, O., Shulyar, N., Pali, S., Panchenko, O. (2024). Directions of financing the needs of rebuilding the agricultural sector of Ukraine Financial and Credit Activity. *Problems of Theory and Practice*, 4(57), pp. 351-362.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Смірнова П.В., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8567-7915>

У сучасних умовах глобалізація відіграє ключову роль у формуванні бізнес-середовища, сприяючи інтеграції ринків, зростанню міжнародної торгівлі та поширенню інновацій. Для підприємств це означає не лише нові можливості для розширення діяльності, але й значні виклики, пов'язані з посиленням конкуренції, швидкими технологічними змінами та зростанням вимог до гнучкості управління.

Особливо важливим є вивчення впливу глобалізації на стратегічне управління, оскільки саме цей аспект визначає здатність підприємства адаптуватися до змін і використовувати переваги глобального середовища. Дослідження цієї теми дозволяє зрозуміти, як підприємства можуть розробляти ефективні стратегії, що враховують культурні, економічні та регуляторні особливості різних ринків, і водночас мінімізувати ризики, пов'язані з глобальними процесами.

В умовах глобальних криз, таких як економічні спади, пандемії чи геополітична нестабільність, підприємства стикаються з необхідністю перегляду своїх стратегій. Аналіз впливу глобалізації на управління допомагає розробити інструменти для підвищення стійкості та конкурентоспроможності бізнесу.

Глобалізація охоплює процеси, що сприяють зменшенню бар'єрів для переміщення товарів, послуг, капіталу та людей між країнами. Вона створює нові можливості для підприємств, дозволяючи їм:

- виходити на міжнародні ринки;
- залучати нові ресурси та інвестиції;
- розширювати клієнтську базу;
- використовувати переваги міжнародного поділу праці.

Однак разом із цим глобалізація приносить виклики, такі як посилення конкуренції, необхідність адаптації до різних культурних та регуляторних умов, а також підвищена вразливість до глобальних криз.

Вплив глобалізації на стратегічне управління підприємствами:

1. Розширення ринкових можливостей. Глобалізація відкриває доступ до нових ринків, що дозволяє підприємствам збільшувати обсяги продажів і доходи. Підприємства можуть експортувати свою продукцію в країни з високим попитом або створювати дочірні підприємства в інших регіонах. Стратегічне управління в цьому контексті повинно включати аналіз зовнішніх ринків, розробку адаптивних стратегій та управління ризиками.

2. Зміна конкурентного середовища. Глобалізація збільшує кількість гравців на ринку, змушуючи підприємства шукати нові способи забезпечення конкурентоспроможності. Стратегії, спрямовані на інновації, диференціацію продукції та підвищення якості послуг, стають ключовими факторами успіху.

3. Культурна адаптація. Одним із важливих аспектів глобалізації є необхідність враховувати культурні особливості різних регіонів. Наприклад, маркетингові стратегії повинні враховувати місцеві традиції, мову та уподобання споживачів. Недотримання цих факторів може призвести до втрати лояльності клієнтів і репутаційних ризиків.

4. Інновації та технологічна інтеграція. Глобалізація сприяє швидкому поширенню технологій, що створює нові можливості для підприємств. Компанії, які активно впроваджують інновації, можуть досягти значної переваги на глобальному ринку. Стратегічне управління повинно враховувати важливість цифровізації, автоматизації та використання великих даних для ухвалення рішень.

Підприємства, що працюють у сучасному глобальному середовищі, стикаються з низкою ризиків, таких як: економічні кризи в різних регіонах; політична нестабільність; валютні коливання; геополітичні конфлікти.

Ефективне управління ризиками вимагає розробки стратегій диверсифікації та гнучких механізмів реагування на непередбачувані зміни.

Інструменти стратегічного управління підприємством в умовах глобалізації:

1. SWOT-аналіз: допомагає визначити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості й загрози на глобальному ринку.

2. PESTLE-аналіз: враховує політичні, економічні, соціальні, технологічні, правові та екологічні фактори.

3. Міжнародний маркетинг: адаптація продуктів, цінової політики, каналів розподілу та комунікацій до специфіки кожного ринку.

4. Логістичне управління: оптимізація постачання та розподілу продукції з урахуванням глобальних ланцюгів постачання.

5. Аутсорсинг і офшоринг: використання ресурсів та послуг із інших країн для підвищення ефективності.

Глобалізація створює як нові можливості, так і серйозні виклики для підприємств. Стратегічне управління в умовах глобалізації потребує гнучкості, інноваційності та здатності швидко адаптуватися до змін. Підприємства, які зможуть ефективно використовувати переваги глобалізації, водночас мінімізуючи її ризики, мають високі шанси на успіх у сучасному конкурентному середовищі. Це вимагає інтегрованого підходу до управління, що враховує як локальні, так і глобальні особливості ринку.

Для досягнення успіху на глобальному ринку важливо використовувати інструменти стратегічного аналізу, зокрема SWOT та PESTLE, розробляти інноваційні стратегії й адаптуватися до різних культурних і економічних умов. Підприємства, які можуть ефективно інтегрувати глобальні тенденції, мінімізуючи їхні ризики, здатні зберігати конкурентоспроможність і досягати стійкого розвитку.

Таким чином, стратегічне управління в умовах глобалізації є ключовим чинником успіху в сучасному динамічному середовищі.